

Datové schránky, Portál občana a bankovní identita - trojice, která se perfektně doplňuje

Díl 1: Datové schránky - spolehlivá úřední pošta

Digitální svět v Česku nabízí řadu nástrojů, které nám mají usnadnit komunikaci s úřady a institucemi. Mnoho lidí je ale vnímá odděleně nebo se v nich ztrácí. V tomto seriálu se podíváme na to, jak se datové schránky, bankovní identita a Portál občana vzájemně doplňují a tvoří jeden silný celek, který vám dokáže ušetřit spoustu času, starostí a běhání po úřadech.

Co jsou to datové schránky?

Možnost zřídit datové schránky byla daná zákonem 300/2008 Sb., jejich reálné založení bylo ale možné až od 1. července 2009. Nebudu zabíhat do detailů, a tak možná bude stačit velmi zjednodušené vysvětlení, že datová schránka je něco jako státní e-mail, který zaručuje odeslání a doručení datové zprávy a zaručuje též identitu odesílajícího i příjemce.

Pokud se chcete podívat, jak prostředí datových schránek vypadá, je k dispozici testovací prostředí na adrese www.czebox.cz (<https://www.czebox.cz>). Poté zvolte přihlášení pomocí Identity občana a na konci nabídky jsou testovací profily, pomocí kterých se můžete přihlásit do testovacího prostředí datových schránek a podívat se, jak vypadají.

Proč bych měl používat datovou schránku?

Užívání datové schránky by v ideálním případě mělo zajišťovat, že s vámi bude státní správa komunikovat pomocí datových zpráv, a za ideálních podmínek by již měly přestat chodit papírové doporučené dopisy. Byť ale mají úřady státní správy povinnost kontrolovat, zda potenciální příjemce datovou schránku má zřízenou a aktivní, tak i v tomto případě ještě občas nějaký ten papírový doporučený dopis může přijít. Stejně tak např. od pojišťoven.

Výhodou ovšem je, především pro zrakově postižené, že vám v datové zprávě přijde PDF, které si můžete přečíst. Většinou je PDF přístupné ihned, občas se může stát, že je to skenovaný dopis, který je ještě potřeba zkonvertovat v nějakém programu pro rozpoznávání textu. I přes tuto potenciální malou překážku je tedy přínos datových schránek i tak na vysoké úrovni.

A v neposlední řadě, nemusíte čekat na poštačku, až vám jej donese, a máte ho tak k dispozici prakticky ihned.

Jedna z věcí, kterou je potřeba vědět, je, že po 10 dnech od doručení se považuje zpráva za akceptovanou. Je to ekvivalent toho, že si papírový dopis do 10 dnů nevyzvednete na poště. Říká se tomu tzv. fikce doručení. A ta neplatí jen při komunikaci se státní správou, ale už i mezi soukromými osobami.

V opačném případě, kdy budete potřebovat komunikovat s úřadem, stačí ve většině případů napsat neformátovanou datovou zprávu přímo ze systému datových schránek a nemusíte vytvářet dokument ve Wordu, ten podepisovat a odesílat klasickou poštou.

Zdroje

- [Datové schránky, Portál občana a bankovní identita - trojice, která se perfektně doplňuje \(Portál Pelion\)](https://www.portal-pelion.cz/datove-schranky-portal-obcana-a-bankovni-identita-trojice-ktera-se-perfektne-doplnuje/) (<https://www.portal-pelion.cz/datove-schranky-portal-obcana-a-bankovni-identita-trojice-ktera-se-perfektne-doplnuje/>)

Díl 2: Bankovní identita – klíč k digitálnímu státu

Co je to bankovní identita?

Bankovní identitu je možné použít od 1. ledna 2021. Je to způsob, jak pomocí svého internetového bankovníctví prokázat státu, že jste to vy. Což ovšem neznamená, že by orgány veřejné moci (a později třeba i mobilní operátor či distributor energií) viděly váš zůstatek na bankovním účtu. Ony jen uvidí, že jste to vy, Josef Vomáčka, bytem Nová Ves 33 atd.

Důvod, proč se zvolil zrovna tento způsob ověření, je ten, že každá banka si svého klienta pořádně ověří, než mu založí účet, a tak je prakticky zaručeno, že banka přesně ví, který konkrétní občan z obyvatel republiky má tuto jednu konkrétní identitu. Je to de facto ekvivalent toho, když někomu předložíte k identifikaci svůj občanský průkaz.

Nesdílí se ani přihlašovací údaje do internetového bankovníctví. Po prvním přihlášení banka zobrazí, které údaje bude předávat, a vy se můžete rozhodnout, jestli se předají, či nikoliv.

Kam se s bankovní identitou mohu přihlásit?

Třeba k datovým schránkám. Stejně tak si je i můžete pomocí bankovní identity založit. Dále vám bankovní identita pomůže k přístupu do Portálu občana, do portálu ČSSZ nebo můžete podat daňové přiznání pomocí Mojedane.cz atd. Později bude možný přístup například i do portálů mobilních operátorů, distributorů energií, pojišťoven atd. Seznam služeb se tak stále rozrůstá. Jejich aktuální seznam naleznete na webu www.bankid.cz (<https://www.bankid.cz>).

Zajímavým využitím bankovní identity může být také nakoupení v bezobslužném obchodě. Jeden takový otevřel řetězec Coop ve Strakoniciích a druhý bude v Českém Krumlově otevřen v červnu 2022. Zákazník se před obchodem identifikuje pomocí bankovní identity, je vpuštěn do nákupní zóny a po nákupu na samoobslužné pokladně zboží zaplatí a je opět pomocí bankovní identity vypuštěn z obchodu.

Jak si bankovní identitu založit?

Aktuálně (květen 2022) můžete bankovní identitu používat u těchto bank:

- Airbank
- Česká spořitelna
- ČSOB
- Fio banka
- Komerční banka
- Moneta Money Bank
- Raiffeisenbank

Během roku 2022 by se měly přidat i následující banky:

- Creditas
- Equa bank
- mBank
- Unicredit bank

Bankovní identitu není ve většině případů nutné nějak extra zakládat. Pokud jste u banky důkladně ověření, bankovní identitu již nejspíše budete mít aktivní. Důkladným ověřením je myšleno, že pokud jste si zakládali účet přes internet, je potřeba dojít na pobočku banky a po ztotožnění pomocí občanského průkazu vám bude bankovní identita aktivována.

U některých bank lze používání bankovní identity zakázat (např. u Fio banky).

Airbank

Při založení účtu na pobočce máte již bankovní identitu aktivní. Pokud jste si zakládali účet online, musíte se dostavit na pobočku ke ztotožnění.

Česká spořitelna

Jan Balak name – Serial: Datové schránky, Portál občana a bankovní identita – trojice, která se perfektně doplňuje
Při založení účtu na pobočce nebo při podpisu smlouvy o Bankovní identitu máte již bankovní identitu aktivní. Pokud jste si zakládali účet online, musíte se dostavit na pobočku ke ztotožnění.

Pokud máte bankovní identitu od jiné banky, lze s její pomocí také založit účet v České spořitelně.

V nastavení internetového bankovníctví George lze používání bankovní identity také zrušit.

ČSOB

Dříve byla situace složitější, protože bylo nutné založit tzv. ČSOB identitu. Vzhledem k přechodu na nové internetové bankovníctví kolem poloviny roku 2021 ji tedy již máte asi aktivní. Lze to ověřit v portálu ČSOB identity na adrese identita.csob.cz/prihlaseni/#sprava-identity. I zde platí, že pokud nemáte ověřen doklad na pobočce banky, je nutné pro její správné fungování doklad ověřit.

Fio banka

Ve svém internetovém bankovníctví naleznete v Nastavení záložku Bankovní identita, kde po spuštění ostrého provozu uvidíte její aktuální stav. Pokud budete chtít začít službu využívat co nejdříve, můžete zde i požádat o její přednostní aktivaci.

Komerční banka

Pokud máte přístup do internetového bankovníctví MojeBanka, tak máte Bankovní identitu KB automaticky. Bankovní identita KB je soubor vašich osobních bezpečnostních údajů pro přihlašování do internetového bankovníctví. Pokud přístup do internetového bankovníctví nemáte, nebo nevíte, jak se přihlásit, stavte se na jakékoli pobočce.

Moneta Money Bank

Pokud jste v minulosti nebyli na pobočce banky, je nutné se na některou stavit pro ověření totožnosti. Poté je v nastavení internetového bankovníctví možné bankovní identitu aktivovat. Nicméně to může udělat i bankovní úřednice při ztotožňování.

Při přihlašování do bankovní identity Monety ale aktuálně (květen 2022) mohou být problémy s přístupností, kdy po vyplnění klientského čísla je potřeba vyplnit den a měsíc narození a tyto položky nemusí být s odečítačem obrazovky dobře přístupné.

Raiffeisenbank

Je potřeba být ztotožněn na pobočce, hlavně při předchozím založení účtu online.

Důležitá poznámka

Pokud bankovní identitu (a ostatní možnosti přihlášení přes NIA) využijete po 1. lednu 2023, bude vám automaticky zřízena datová schránka. Ta jde poté deaktivovat na vlastní žádost přes ministerstvo vnitra.

NIA je zkratka „Národního bodu pro identifikaci a autentizaci“ a sdružuje pod sebou několik možných typů přihlášení občana:

- Bankovní identita
- Přihlášení elektronickým občanským průkazem
- Přihlášení datovou schránkou
- Přihlášení přes službu MojeID atd.

To vše se souhrnně nazývá Identita občana, a když se budete přihlašovat pomocí výše zmíněných možností, hledejte právě tento termín.

Zdroje

- [Datové schránky, Portál občana a bankovní identita – trojice, která se perfektně doplňuje \(Portál Pelion\)](#)

(<https://www.portal-pelion.cz/datove-schranky-portal-obcana-a-bankovni-identita-trojice-ktera-se-perfektne-doplnuje/>)

JanBalak.name — Seriál: Datové schránky, Portál občana a bankovní identita – trojice, která se perfektně doplňuje

Díl 3: Portál občana - úřad na jednom místě

Digitální svět v Česku nabízí řadu nástrojů, které nám mají usnadnit komunikaci s úřady a institucemi. Mnoho lidí je ale vnímá odděleně nebo se v nich ztrácí. V tomto seriálu se podíváme na to, jak se datové schránky, bankovní identita a Portál občana vzájemně doplňují a tvoří jeden silný celek, který vám dokáže ušetřit spoustu času, starostí a běhání po úřadech.

Co to je Portál občana

Portál občana je branou k elektronickým službám státu, samoobslužným místem pro bezpečnou a důvěrnou komunikaci mezi občanem a státem.

Ministerstvo vnitra ČR nasadilo 8. července 2018 na Portálu veřejné správy do ověřovacího provozu Portál občana. Nutnost digitalizace veřejné správy vedla ke vzniku řady projektů, které bylo nutno propojit do jednoho místa, aby mohl občan s důvěrou komunikovat na dálku se všemi orgány veřejné moci. Portál občana umožňuje přihlášení k dostupným on-line službám státu a zajistit například tyto informace a služby:

- Založení datové schránky (fyzické nebo podnikající fyzické osoby)
- Přidání datové schránky (fyzické nebo podnikající fyzické osoby)
- Výpis z Rejstříku trestů
- Výpis z živnostenského rejstříku
- Archivace datových zpráv. Je to neplacená služba. Na rozdíl od archivace přímo v systému datových schránek, kdy se za archivaci zpráv platí.
- Notifikace na konec platnosti dokladů
- Informace z registru silničních vozidel
- Informace z katastru nemovitostí
- Přístup k eReceptu
- Přístup do Očkovacího portálu
- Přístup do aplikace Jednotný registrační formulář (RŽP) pro vyřízení živnostenského oprávnění
- Přístup k podání daňového přiznání na portálu MOJE daně
- Přístup k informacím o pracovní neschopnosti na ePortálu ČSSZ
- Přístup k přehledu o důchodovém pojištění na ePortálu ČSSZ
- Přístup do důchodové kalkulačky na ePortálu ČSSZ
- Přístup do portálu Úřadu práce a k jeho službám
- Přístup k portálům vybraných obcí, měst a krajů

Založení datové schránky online

Otevřete si Portál občana na adrese obcan.portal.gov.cz/prihlaseni a přihlaste se svou bankovní identitou.

Na úvodní stránce najdete informace ohledně zřízení datové schránky fyzické osoby. Klikněte na tlačítko Založit datovou schránku. Následně budete přesměrováni na web datových schránek, kde zřízení datovky pro fyzické osoby potvrdíte.

Datovou schránku je nutné do Portálu občana přidat, aby byly zpřístupněny její funkce a služby. Na úvodní stránce Portálu občana klikněte na tlačítko Přidat datovou schránku, které vás znovu navede na web datových schránek. Zde vyberte svoji schránku a potvrďte její přidání.

Aby vám žádná datová zpráva neunikla, můžete si z Portálu občana nechat zasílat upozornění. Aktivujte si je v sekci Nastavení (ikona nastavení), v položce Upozornění. Pozor, nejdříve si musíte nastavit e-mail a telefon, na který vám má upozornění přijít.

Jak datové schránky používat

Jsou zde dvě možnosti: Buď přes Portál občana, kde jsou datové schránky jednou z funkcí, anebo přes portál datových schránek na adrese mojedatovaschranka.cz.

Stručně zmíním druhou možnost, ale styl práce přes Portál občana se moc neliší. Záleží na každém, co vyzkouší a kterou možnost bude preferovat.

JanBalak.name — Seriál: Datové schránky, Portál občana a bankovní identita – trojice, která se perfektně doplňuje

Po přihlášení do portálu datových schránek si ke konci stránky vybereme účet datových schránek, ke kterému budeme přistupovat. Někdo může mít několik datových schránek, např. svou osobní, pak ještě datovou schránku podnikající fyzické osoby apod. Je škoda, že pokud uživatel má jedinou schránku, není tato automaticky vybrána, čímž by se mnohým uživatelům mohl přeskočit jeden krok při přihlašování.

Poté již je zobrazena samotná schránka, která se docela podobá rozhraní vašeho e-mailu.

Praktický příklad - výpis z rejstříku trestů

Na následujících řádcích si ukážeme praktický příklad, jak všechny zmíněné služby využít pro získání výpisu z rejstříku trestů.

1. Otevřeme si Portál občana na adrese `obcan.portal.gov.cz`.
2. Pro přihlášení vybereme možnost „Identita občana“.
3. Otevře se dialog, kde téměř na konci vybereme bankovní identitu.
4. Zvolíme svou banku a následně se přihlásíme.
5. Otevře se Portál občana, kde v navigačním menu zvolíme položku „Podání“.
6. V části „Žádosti o výpisy“ zvolíme položku „Výpis z Rejstříku trestů datovou schránkou“.
7. Pokud jste občan ČR, zemi vyplňovat nemusíte.
8. Zvolíme typ výpisu.
9. Identifikátor datové schránky by měl být předvyplněn, a tak stačí žádost odeslat tlačítkem „POSLAT DATOVOU SCHRÁNKOU“.

Dokument bude zaslán do vaší datové schránky během pár minut. Vyzvednutí tedy může proběhnout takto:

1. Otevřeme si portál datových schránek na adrese `www.mojedatovaschranka.cz`.
2. Zvolíme odkaz „PŘESMĚROVÁNÍ NA SLUŽBU IDENTITA OBČANA“ a přihlásíme se stejným způsobem jako do Portálu občana.
3. Na konci stránky zvolíme naši datovou schránku.
4. V části „Seznam přijatých zpráv“ nás již čeká zpráva z Ministerstva vnitra s předmětem „CzechPOINT@home – Výpis z Rejstříku trestů“.
5. V části „Přílohy“ je již soubor „výpis.pdf“ s očekávaným obsahem. Adobe Reader nabídne rozpoznání textu, které je poté možné v pořádku přečíst.

Pokud chceme zprávu archivovat, zdarma to lze udělat v Portálu občana po připojení datové schránky, kdy u každé zprávy nalezneme tlačítko pro archivaci.

Závěr

To byl základní přehled o pár službách českého eGovernmentu. Věřím, že pro velkou část z nás budou přínosné. Česká vláda se zasadila o jeho rozvíjení, a tak se můžeme dočkat dalších a dalších služeb, pro jejichž obsluhu nebudeme muset chodit na přepážky úřadů a vše vyřešíme z pohodlí domova a snad i přístupně.

Zdroje

- [Datové schránky, Portál občana a bankovní identita – trojice, která se perfektně doplňuje \(Portál Pelion\)](https://www.portal-pelion.cz/datove-schranky-portal-obcana-a-bankovni-identita-trojice-ktera-se-perfektne-doplnuje/) (<https://www.portal-pelion.cz/datove-schranky-portal-obcana-a-bankovni-identita-trojice-ktera-se-perfektne-doplnuje/>)